

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Георгина Георгиева Луканова
Икономически университет – Варна

относно конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“
в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас
по област на висше образование З. „Социални, стопански и правни науки“,
професионално направление 3.9. „Туризъм“.

I. Обща информация за конкурса

Основание за изготвеното становище е заповед РД-124/28.05.2019г. на Ректора на Университет "Проф. д-р Асен Златаров"- Бургас, съгласно която съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование З. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.9. „Туризъм“ (Маркетинг и мениджмънт на туризма), обявен в ДВ, бр. № 25/26.38.2019 г. за нуждите на катедра "Маркетинг и туризъм", Университет "Проф. д-р Асен Златаров"- Бургас.

За участие в обявения конкурс са подали документи двама кандидати:

- › гл. ас. д-р Веселина Иванова Атанасова, преподавател в катедра „Маркетинг и туризъм“ към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас;
- › гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров, преподавател в Европейско висше училище по икономика и мениджмънт - Пловдив.

База за оценките в становището са минималните национални изисквания за ПН 3.9. Туризъм, отразени в Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в РБ (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас (ПУРПНСЗАД).

II. Становище за кандидатката гл. ас. д-р Веселина Атанасова

1. Обща информация за кандидатката

Веселина Атанасова е придобила ОКС „бакалавър“ (специалност „Маркетинг“) в Университет "Проф. д-р А. Златаров", гр. Бургас, а ОКС "магистър", специалност Финанси

в СА „Димитър А. Ценов“, гр. Свищов. Получава ОНС "доктор" по ПН 3.9., научна специалност "Икономика и управление (Туризъм)" в ИУ-Варна през 2015 г.

Преди да стане преподавател Веселина Атанасова е работила като счетоводител и като регионален мениджър Маркетинг и реклама в частни фирми.

С това се покриват изискванията на чл. 67, ал. 1, т. 1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас (ПУРПНСЗАД).

2. Оценка на учебно преподавателската работа

Гл. ас. д-р Веселина Атанасова работи като преподавател в катедра „Маркетинг и туризъм“ в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ от 2010 г., а като главен асистент от 2016 г. Води лекции и семинарни занятия по дисциплините: Маркетинг, Въведение в туризма, Туристически ресурси, Управление на продажбите, Туристически пазари, Икономика на хотелиерството и ресторантьорството, Маркетинг на взаимовръзките в туризма, CRM в туризма. Също така от 2016 г. преподава в Инженерно-педагогически факултет и Колеж – Сливен към Технически Университет – София по дисциплините Електронен бизнес в Туризма, Маркетингови комуникации в туризма, Туристически пазари, Цени и ценова политика в туризма. За участието си в конкурса кандидатката е представила една, разработена от нея учебна програма, за бакалавър и професионален бакалавър, РО и ЗО, както и един учебник по Маркетинг в туризма (две издания). Според официалната справка за последната година (2018/2019) аудиторната ѝ заетост от 661 часа отговаря на изискуемия хорариум (360 ч.). Участвала е в 5 международни и национални научни или образователни проекта.

Представените обстоятелства относно учебно-преподавателската работа на гл. ас. д-р Веселина Атанасова показват, че са спазени изискванията на чл. 67, ал. 1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, както и на чл. 24, ал. 1 от ЗРАСРБ във връзка с чл. 53, ал. 1 от ППЗРАСРБ.

3. Оценка на научноизследователската работа

А. Описание на представените научни трудове

След направения преглед на представените от гл. ас. д-р Веселина Атанасова публикации за участие в конкурса могат да се изведат следните констатации:

- Представени са 33 публикации с общ обем 751 страници.

➤ В количествено отношение разпределението на публикациите е както следва: 2 самостоятелни монографии – 328 с., 23 статии – 110 с.; 8 научни доклада – 50 с.; 1 учебник – 263 с.

➤ В структурно отношение преобладават монографиите, статиите и докладите (64.9% според брой страници), което е положителна оценка за качеството на научните изследвания на кандидата по конкурса.

➤ В съдържателен аспект преимуществено преобладават научните трудове, които са ориентирани към актуални проблеми на УБК в туризма и хотелиерството, онлайн дистрибуция в хотелиерството, маркетинг на туризма.

➤ По-голямата част от публикациите са самостоятелни научни трудове. Само една статия е в съавторство.

➤ Четири от статиите са публикувани в чуждестранни издания, две от тях са в издания, индексирани в Scopus и Web of Knowledge.

➤ Всички публикации са с ISBN или с ISSN и са налични.

➤ Публикациите на кандидатката са отразени в 16 цитата, разпределени както следва: 3 цитата в реферирани и индексирани в световно известни бази данни трудове; 9 цитата в монографични и колективни токове с научно рецензиране и 4 цитата в нереферирани списания с научно рецензиране – общо 155 т. (мин. 50 според минималните национални изисквания и мин. 100 според Правилника за условията и реда за придобиване на научни звания и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р А. Златаров“- Бургас, Приложение 1).

Така представената научна продукция по обем, структура и съдържание е атестат за значителна активност на кандидатката по конкурса в научно-изследователската работа. Според минималните национални изисквания за заемане на АД „доцент“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, представените публикации събират 520 точки (мин. 300 т.). Събраните 520 т. надхвърлят и минималните 500 т. според Правилника за условията и реда за придобиване на научни звания и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р А. Златаров“- Бургас (Приложение 1).

Б. Идентифициране на научни приноси

❖ Приноси с научен характер:

› Обогадена е теорията на маркетинга в туризма и концепцията за маркетинга на потребителските преживявания

› Обогадена е теорията по отношение на управлението на взаимовръзките с клиентите в хотелиерството.

› Разработен е концептуален модел за изследване на ефективността на електронните канали за дистрибуция на хотелиерския продукт.

❖ Приноси с научно-приложен характер:

› Предложен е набор от показатели за измерване на ефективността на електронната дистрибуция в хотелиерската дейност.

› Апробирана е методика за анализ и оценка на ефектите от приложението на УВК в хотелиерството.

› Предложени са решения, свързани с маркетинговото управление на конкретна туристическа дестинация.

Научно-изследователската дейност на кандидатката по конкурса се допълва и от участието ѝ в пет научно-изследователски проекта, в един от които като научен ръководител.

Общата констатация, която може да се направи по отношение на научно-изследователската работа на гл. ас. д-р Веселина Атанасова е, че напълно кореспондира с профила на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“.

4. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки по отношение на учебната и научно-изследователската работа на гл. ас. д-р Веселина Атанасова. Бих отправила препоръка, насочена към нейната бъдещата изследователска работа: да работи повече в посока публикации в реферирани издания, индексирани в Scopus и Web of Knowledge.

5. Заключение

Научните публикации и приносите, които се съдържат в тях, преподавателската работа и активната извън аудиторна дейност на кандидатката Веселина Иванова Атанасова я представят като добре подготвен преподавател, задълбочен научен работник и завършен специалист в областта на маркетинга и туризма. Анализът и оценката на нейната преподавателска, изследователска и практическа дейност ми дават основание за констатацията, че е налице съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на

ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

III. Становище за кандидата гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров

1. Обща информация за кандидата

Димчо Тодоров получава полувисше образование в Института по международен туризъм (ИМТ) „Алеко Константинов“, специалност „Хотелиерство и ресторантьорство“. По-късно придобива ОКС „бакалавър“ (специалност „Туризъм“) и ОКС „магистър“ (специалност „Международен бизнес“) в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. През 2015 г. придобива ОНС "доктор" в ПН 4.4 Науки за земята (География на рекреацията и туризма) в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Д-р Димчо Тодоров заявява разнообразна обществена ангажираност, която е атестат за богат практически опит и доказана експертиза. Той е учредител и Председател на УС на БАЕТ - Българска асоциация на експертите в туризма. Член е на Националната експертна комисия по категоризиране и сертифициране на туристически обекти към Министерство на туризма. Член е на Националното сдружение на малкия и среден бизнес в туризма, както и на Междуведомствения съвет по кадрите към МТ. Външен експерт е към НАОА (Национална агенция за оценяване и акредитация), както и към НАПОО (Национална агенция за професионално образование и обучение) към МС на РБългария. Заемал е разнообразни оперативни и управленски позиции в туристически предприятия.

С това се покриват изискванията на чл. 67, ал. 1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

2. Оценка на учебно преподавателската работа

Към настоящия момент гл. ас. д-р Димчо Тодоров е хоноруван преподавател към Европейско висше училище по икономика и мениджмънт (ЕВУИМ), гр. Пловдив, където през 2015 г. е назначен като „асистент“, през 2016 г. – като „главен асистент“ и до 2018 г. е щатен преподавател. Водил е лекции по дисциплините: Мениджмънт на хотелиерския бизнес, Мениджмънт на ресторантьорския бизнес, Специализирани видове туризъм, Управление на качеството в туризма. Гл. ас. д-р Димчо Тодоров осъществява преподавателска дейност и в други висши училища като: Бургаски

свободен университет, СУ „Св. Климент Охридски“, Лесо-технически университет, гр. София, Европейски колеж по икономика и управление, гр. Пловдив, където води дисциплините Хотелски операции, Селски туризъм, Аграрен туризъм, Винен туризъм. За участието си в конкурса кандидатът е представил учебни програми по седем дисциплини и шест учебника, ориентирани предимно към ученици от средните училища (последният е под печат). Според официалните документи представените от кандидата справки показват сравнително ниска аудиторна заетост (за последната 2018/2019 уч. година само 24 ч. лекции). Участвал е в 8 международни и национални научни или образователни проекта.

Представените обстоятелства относно учебно-преподавателската работа на гл. ас. д-р Димчо Тодоров показват, че са спазени изискванията на чл. 67, ал. 1, т. 1 и т.2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, както и на чл. 24, ал. 1 от ЗРАСРБ във връзка с чл. 53, ал. 1 от ППЗРАСРБ.

3. Оценка на научноизследователската работа

А. Общо описание на представените научни трудове

След направения преглед на представените от гл. ас. д-р Димчо Тодоров публикации за участие в конкурса могат да се изведат следните констатации:

➤ Представени са общо 52 публикации, броят на страниците не може да бъде уточнен, тъй като много от публикациите нямат посочени такива.

➤ При изготвянето на становището изключвам публикации с номера:

- 1, 2, 4, 5, 15, 16 и 17 от раздел V. „Статии и доклади“ защото съвпадат с публикациите, посочени от кандидата в автореферата по дисертационния му труд;
- 19 от раздел V. „Статии и доклади“, защото текстът съвпада с публикация 22, която по съдържание е абсолютно същата, но на английски език;
- 2, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 18, 20, 23 и 25 от раздел V. „Статии и доклади“, защото са публикувани в сп. „Туризъм и отдих“, което няма научен характер (научна редколегия) и не е регистрирано в националния референтен списък;
- 10 от раздел V. „Статии и доклади“ , публикувана в сп. „Човешки ресурси“, поради посочените по-горе причини;
- учебните помагала с номера от 1 до 10 от раздел IV „Учебни помагала“, тъй като не са налични.

При това положение общият брой на публикациите, включени в представеното становище е 20.

➤ В количествено отношение разпределението на публикациите е както следва: 3 самостоятелни монографии – 600 с., 2 студии – 135 с., 8 статии и доклади – не е посочен брой страници, 6 учебника (в т. ч. 1 е в електронен формат и няма изчислени страници) – 1205 с., 1 научно-приложна разработка.

➤ Тъй като не са разграничени статии и доклади и поради липса на брой страници, можем само да твърдим, че в структурно отношение условно монографиите, студиите, статиите и докладите съставляват 65% от общия брой публикации, което не дава точна преценка за структурата на научните трудове и относителния им дял спрямо учебници и помагала.

➤ В съдържателен аспект преимуществено преобладават научните трудове, които са ориентирани към актуални проблеми на мениджмънта на хотелиерството и хотелиерското обслужване, категоризация на хотелиерската суперструктура, ресторантьорство. Липсват публикации в областта на маркетинга в туризма.

➤ Почти всички публикации са самостоятелни, само една статия/доклад е в съавторство.

➤ Всички научни трудове са публикувани в български издания.

➤ Четири статии/доклади са под печат.

➤ В приложената към документите по конкурса справка кандидатът посочва 43 цитирания на свои публикации. О тях изключвам 2, които са в дисертации, 2 – в магистърски тези, 5 – в учебни програми за специфична професионална подготовка, 1 – две позовавания на един и същ източник в една и съща публикация (Караджова, З.), 3 – на едно и също произведение в една и съща публикация (Лаков, П.), 15 – на едно и също произведение в една и съща публикация (Левков, К.). При това положение остават 15 цитата, разпределени както следва: 3 цитата в чуждестранно списание, 1 цитат в монография, 6 цитата в списания, 5 цитата в учебници.

Начинът, по който е представена научната продукция не позволява да се изчисли точния брой точки нито от публикациите, нито от цитиранията. Приблизително, според МНИ, от публикации кандидатът събира 385 т. и 80 т. от цитати. Приемаме, че кандидатът отговаря на минималните национални изисквания, но определено не покрива изискванията според Правилника за условията и реда за придобиване на

научни звания и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р А. Златаров“ - Бургас (Приложение 1).

Б. Идентифициране на научни приноси

В представените по конкурса научни трудове могат да бъдат идентифицирани следните по-съществени научни и научно-приложни приноси:

❖ Приноси с научен характер:

› Допълване на теоретичните постановки, свързани с хотелския мениджмънт;

❖ Приноси с научно-приложен характер:

› Предложена е Национална, независима, доброволна категорийна система "Български национален стандарт", която обединява принципи, критерии, символи и процедури за категоризиране в хотелиерството.

› Изследвана е нормативната уредба за изграждане на хотелски обект.

› Представена е организацията и фазите на проектиране, изграждане, обзавеждане и оборудване на хотелски обект.

› Проследени са процесите по управлението и функционирането на хотела, представени са модели за управление на персонала.

4. Критични бележки и препоръки

Прегледът на научно-изследователската и учебно-преподавателската работа на гл. ас. д-р Димчо Тодоров ми дава основания за следните бележки и препоръки:

Първо, при голяма част от представените публикации е налице неспазване на общоприетите стандарти за писане на научни разработки: липса на списък с използваната литература, неправилно и непълно цитиране, повторения на текстове, фактологически неточности и др.

Второ, бих препоръчала на кандидата да се ориентира към включване в авторски колективи и екипна работа, доколкото това може да предостави възможност за разработване на по-мощни и задълбочени теоретични и практико-приложни изследвания;

Трето, бих препоръчала на кандидата да работи повече в посока публикуване в списания с научно рецензиране, както и в реферирани списания, индексирани в световно известни бази данни.

5. Заключение

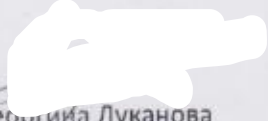
Анализът и оценката на преподавателската, изследователската и практическата дейност на гл. ас. д-р Димчо Тодоров показват, че те съответстват частично на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

6. Общо заключение относно конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас по професионално направление 3.9. „Туризм“.

Като се основавам на внимателния анализ, оценка и сравнение на информацията относно изследователската, публикационната, преподавателската и практическата дейност на двамата кандидати, мога да предложа за заемане на АД „доцент“ в Университет „проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас по професионално направление 3.9. „Туризм“ да бъде избран гл. ас. д-р Веселина Иванова Атанасова.

26.06.2019 г.
Варна

Изготвил становището:

доц. д-р Георгина Луканова